

Силабус
навчальної дисципліни
Психологія
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: Середня освіта (музичне мистецтво та англійська мова)

Спеціальність А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)

Галузь знань 01 Освіта

Рівень вищої освіти: бакалавр

Викладач (і)	Нестеренко Марина Миколаївна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/nesterenko-maryna-mykolayivna/
Контактний тел.	0664715260
Е-mail викладача:	nesterenko_marina1988@ukr.net
Графік консультацій	Вівторок 12.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність	Форма
6/180	30	30	118	Екзамен	Денна
6/180	8	8	162	Екзамен	Заочна

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: психіка, свідомість, особистість, емоції, воля, розвиток людини, розвиток пізнавальних процесів, вікова періодизація, онтогенез, психологія навчання, психологія виховання, психологія педагогічної діяльності.

Мета та предмет курсу: забезпечення загальної теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти у галузях загальної, вікової та педагогічної психології. Предметом психології є закономірності розвитку психіки людини, розвиток особистості й когнітивних процесів людини на різних вікових етапах, психологічні основи навчання, виховання і педагогічної діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання:

<i>Компетентності</i>		<i>Програмні результати навчання</i>
<i>Загальні</i>	<i>Фахові</i>	
<p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, філософії та закономірностей розвитку предметної області; планувати, організовувати та реалізовувати на практиці дії зі зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального й духовного) в тому числі й учнів з особливими освітніми потребами.</p> <p>ЗК-3. Здатність до навчання, самонавчання й опанування сучасних знань, необхідних для організації ефективної діяльності у професійній сфері; пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-6. Здатність до особистісного і професійного самовизначення, самоствердження й самореалізації; толерантного ставлення до всіх суб'єктів педагогічної взаємодії.</p>	<p>ФК 2. Здатність добирати методи і засоби діагностування, корекції розвитку та музичних здібностей учнів, у тому числі з особливими освітніми потребами та музичнообдарованими.</p> <p>ФК 10. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті психологопедагогічні, музично-теоретичні, методичні, англомовні знання, вокальні, диригентсько-хорові, інструментальні навички для продовження навчання із значним ступенем автономії.</p>	<p>ПРН 1. Володіти знаннями основ історії, філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості.</p> <p>ПРН 10. Проводити об'єктивне діагностування, корекцію особистісного розвитку та музичних здібностей учнів, в тому числі з особливими освітніми потребами та музичнообдарованими.</p> <p>ПРН 14. Планувати, організовувати, здійснювати, підводити підсумки самостійної роботи, уміти отримувати результат у визначений deadline з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.</p>

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Основи загальної психології.

Тема 1. Вступ до загальної психології. Предмет, об'єкт і завдання загальної психології. Галузі психології. Методи загальної психології. Психіка і свідомість.

Тема 2. Пізнавальні процеси. Відчуття. Сприймання. Увага. Пам'ять. Мислення. Уява. Класифікація пізнавальних процесів.

Тема 3. Особистість у діяльності та групі. Діяльність і активність. Особистість. Міжособистісне спілкування.

Тема 4. Воля. Емоції та почуття. Воля. Емоції. Почуття. Класифікація емоцій і почуттів.

Тема 5. Темперамент. Характер. Здібності. Темперамент. Типи темпераменту. Характер. Риси характеру. Здібності. Види здібностей.

Змістовий модуль 2. Основи вікової психології.

Тема 6. Вступ до вікової психології. Предмет, об'єкт і завдання вікової психології. Розділи вікової психології. Групи методів вікової психології. Основні чинники психічного розвитку людини. Періодизації вікового розвитку.

Тема 7. Дитяча психологія. Когнітивний і емоційний розвиток немовляти. Криза 1 року. Когнітивний і психосоціальний розвиток дитини у ранньому віці. Криза 3 років. Когнітивний і особистісний розвиток дошкільників. Готовність дитини до навчання в школі. Криза 6 років.

Тема 8. Психологія молодшого шкільного віку. Адаптація до школи. Когнітивний і особистісний розвиток молодших школярів.

Тема 9. Психологія підліткового віку. Вплив фізичного розвитку на психічний і особистісний розвиток підлітка. Когнітивний і особистісний розвиток підлітка. Криза підліткового віку.

Тема 10. Психологія юнацького віку. Когнітивний і особистісний розвиток в ранньому юнацькому віці. Особистісне і професійне самовизначення. Криза юнацького віку. Когнітивний і особистісний розвиток в пізньому юнацькому віці. Криза юнацького віку.

Тема 11. Психологія зрілого віку. Когнітивний і особистісний розвиток. Дружба. Професійна самореалізація. Сім'я. Криза «середини життя». «Синдром спустошеного гнізда».

Змістовий модуль 3. Основи педагогічної психології.

Тема 12. Вступ до педагогічної психології. Предмет, об'єкт і завдання педагогічної психології. Розділи педагогічної психології. Методи педагогічної психології.

Тема 13. Психологія виховання. Поняття про психологію виховання. Засоби виховного впливу. Вікові особливості виховання. Самовиховання.

Тема 14. Психологія навчальної діяльності. Поняття про психологію учіння. Психологічна структура навчальної діяльності. Психологічні механізми засвоєння знань. Вікові особливості навчальної діяльності. Поняття про психологію навчання. Типи навчання. Психологічні закономірності управління процесом навчання.

Тема 15. Психологія педагогічної діяльності. Поняття про психологію педагогічної діяльності. Стилi педагогічної діяльності. Функції педагогічної діяльності. Особистість педагога. Профілактика і подолання конфліктів у педагогічній діяльності.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять) ґрунтується на засадах політики доброчесності згідно з Положенням про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті (<https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/regulations-of-educationa/organization-of-educational-activities/>).

Серед інших особливостей політики курсу: максимальна візуалізація навчального матеріалу модулів, перевага практичної складової освітніх результатів здобувачів вищої освіти над теоретичною, повага й особистісно орієнтований підхід до студентів, демократія в оцінюванні, домінування результатів взаємооцінювання студентів над оцінюванням викладача, зарахування результатів неформальної освіти з проблематики курсу.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійні презентації, онлайн-тестування, застосування тематичних застосунків смартфона.

Система оцінювання та вимоги. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті.

Оцінюванню на курсі підлягають результати виконання студентами завдань практичних і самостійних робіт, творчого індивідуального завдання та підсумкове тестування.

Критерії оцінювання практичних завдань і самостійної роботи: кожен блок практична/самостійна робота оцінюється максимум у 10 балів згідно з наступними показниками: демонстрація ґрунтовних теоретичних знань – 30% оцінки; нестандартний, творчий підхід до розв'язання завдання, вияв креативності – 30% оцінки; здатності практичного застосування повного спектру опанованих методик – 30% оцінки; своєчасність виконання завдання – 10% оцінки.

Критерії оцінювання творчого індивідуального завдання: самостійність наукового пошуку – 30% оцінки; результативність наукового пошуку – 30% оцінки; практична значущість розробки наукової проблеми – 30% оцінки; своєчасність виконання завдання – 10% оцінки.

Результати неформальної освіти зараховуються замість різних видів навчальної роботи відповідно до годин, зазначених у документі, який це підтверджує (сертифікат, свідоцтво та ін.), та годин, передбачених навчальною програмою. Наприклад:

вебінар (2 години) = максимальна оцінка за практичне заняття (2 години);

семінар (6 годин) = максимальна оцінка за самостійну роботу (6 годин);

навчальний курс (30 годин) = максимальна оцінка за всі види навчальної діяльності за два змістові модулі.

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

1. Варій М.Й. Загальна психологія: навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: ЦУЛ, 2007. 968 с.
2. Вікова психологія: Хрестоматія: посібник / Л. В. Долинська, Т. М. Лисянська та ін. Київ: Каравела, 2014. 488 с.
3. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ: Каравела, 2008. 399 с.
4. Власова О. І. Педагогічна психологія. Київ: Либідь, 2005. 400 с.
5. Гуцало Е. У. Психологія вікового розвитку особистості: навч.-метод. посіб. Кіровоград: поліграфічно-вид-й центр «Імекс LTD», 2010. 216 с.
6. Корольчук М. С., Крайнюк В. М., Марченко В. М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: навч. посіб. / За заг. ред. М. С. Корольчука. Київ: Ельга, Шка-Центр, 2005. 320 с.
7. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: Практикум: навч. посіб. Київ: Каравела, 2009. 224 с.
8. М'ясоїд П. М. Курс загальної психології: підручник. Київ: Алерта, 2011. 496 с.
9. Основні 1. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник. 3-є вид., допов. Київ: Кондор, 2009. 576 с.
10. Павелків Р. В. Вікова психологія: підручник. Київ: Кондор, 2011. 469 с.
11. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. 330 с.
12. Поліщук В. М. Віковий кризовий розвиток людини: від народження до дорослості: навч. посіб. Суми: ПФ «Університетська книга», 2020. 459 с.
13. Савицька О. В., Співак Л. М. Тестові завдання з психології: методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д.Г., 2009. 108 с.
14. Савчин М. В. Загальна психологія: підручник. 2-ге вид., доп. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 344 с.
15. Савчин М., Василенко Л. Вікова психологія. Київ: Академвидав (Альмаматер), 2011. 384 с.
16. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Педагогічна психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
17. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2012. 346 с.
18. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2012. 296 с.

19. Співак Л. М. Діагностика і корекція «Я-концепції» молодших школярів з низьким рівнем навчальних досягнень: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Каравела, 2011. 224 с.
20. Ушакова І. М. Вікова психологія: курс лекцій. Харків: НУЦЗУ, 2016. 123 с.
21. Черезова І. О. Психологія життєвих криз особистості (курс лекцій): навч. посіб. Бердянськ: БДПУ, 2021. 110 с.
22. Черезова І. О. Психологія: навч. посіб. Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2015. 278 с.
23. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків: Прапор, 2005. 640 с.